NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PAOLO MENGOZZI
prednesené 14. januára 2010[1]

I — Úvod

1. Uznesením z 30. apríla 2008 House of Lords (Spojené kráľovstvo) predložil Súdnemu dvoru podľa článku 234 ES návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa výkladu nariadenia Rady (ES) č. 881/2002 z 27. mája 2002, ktoré ukladá niektoré špecifické obmedzujúce opatrenia namierené proti niektorým osobám spojeným s Usámom bin Ládinom, sieťou Al-Káida a Talibanom a ruší nariadenie Rady (ES) č. 467/2001, ktoré zakazuje vývoz určitého tovaru a služieb do Afganistanu, posilňuje zákaz letov a rozširuje zmrazenie finančných prostriedkov a ďalších finančných zdrojov vo vzťahu k Talibanu v Afganistane[2] (ďalej len „nariadenie č. 881/2002“ alebo „nariadenie“).

2. Súdny dvor bol požiadaný o to, aby sa vyjadril o dosahu článku 2 ods. 2 tohto nariadenia v konaní medzi odvolateľkami M, A a MM (ďalej len „odvolateľky“) a Her Majesty's Treasury (britské ministerstvo financií, ďalej len „Treasury“), ktoré sa týka uplatniteľnosti zákazov stanovených týmto ustanovením na poskytovanie dávok sociálneho zabezpečenia alebo sociálnej pomoci manželskému partnerovi osoby označenej Výborom pre sankcie zriadeným v súlade s rezolúciou Organizácie spojených národov č. 1267 (1999).

II — Príslušný právny rámec

A — *Rezolúcie Bezpečnostnej rady Spojených národov*

3. Bezpečnostná rada Spojených národov (ďalej len „Bezpečnostná rada“) prijala 16. januára 2002 rezolúciu č. 1390 (2002) stanovujúcu opatrenia, ktoré majú štáty prijať vo vzťahu k Usámovi bin Ládinovi, členom organizácie Al-Káida, ako aj Talibanu a iným spojeným fyzickým osobám, skupinám, podnikom alebo právnickým osobám, ktoré sú

1 — Jazyk prednesu: taliančina.
2 — Ú. v. ES L 139, s. 9; Mim. vyd. 18/001, s. 294.

uvedené na zozname zostavenom na základe rezolúcií Bezpečnostnej rady č. 1267 (1999) a č. 1333 (2000), ktorý je pravidelne aktualizovaný Výborom pre sankcie Bezpečnostnej rady (ďalej len „výbor pre sankcie“) zriadeným na základe rezolúcie č. 1267 (1999).

4. V zmysle odseku 2 písm. a) rezolúcie č. 1390 (2002) všetky štáty musia

„bezodkladne zablokovať finančné prostriedky a iné ekonomické zdroje týchto fyzických osôb, skupín, podnikov a právnických osôb, vrátane finančných prostriedkov pochádzajúcich z majetku, ktorý im patrí, alebo z majetku, ktorý tieto subjekty alebo osoby, ktoré konajú na ich účet alebo na ich pokyny, priamo alebo nepriamo ovládajú, a dbať na to, aby tieto finančné prostriedky alebo iné prostriedky, finančné aktíva alebo ekonomické zdroje neboli priamo ani nepriamo sprístupnené ich občanom alebo inej osobe nachádzajúcej sa na ich území na účely, ktoré sa tieto subjekty snažia dosiahnuť“. [3]

5. Bezpečnostná rada prijala 20. decembra 2002 rezolúciu č. 1452 (2002), ktorá z humanitárnych dôvodov povoľuje špecifické výnimky z reštriktívnych opatrení uložených rezolúciou č. 1390 (2002).

6. Odsek 1 rezolúcie č. 1452 (2002) stanovuje, že povinnosť zmrazenia prostriedkov sa nevzťahuje okrem iného na:

„finančné prostriedky a iné finančné aktíva alebo ekonomické zdroje, o ktorých príslušný štát alebo štáty rozhodli, že sú: a) potrebné na základné výdavky… po oboznámení Výboru pre sankcie … zo strany príslušného štátu alebo štátov o úmysle povoliť, keď je to primerané, prístup k takým finančným prostriedkom, aktívam alebo zdrojom…“.

B — *Právna úprava Európskej únie a Európskeho spoločenstva*

7. S cieľom uplatniť rezolúciu Bezpečnostnej rady č. 1390 (2002) Rada Európskej únie prijala 27. mája 2002 spoločnú pozíciu 2002/402/SZBP o obmedzujúcich opatreniach proti Usáma bin Ládinovi, členom organizácie Al-Qaida a Taliban a ďalším

3 — Preklad všetkých ustanovení rezolúcií Bezpečnostnej rady, ktoré sú citované v týchto návrhoch, bol vykonaný na základe textu v angličtine a nemá oficiálny charakter.

jednotlivcom, skupinám, podnikom a subjektom, ktoré sú s nimi spojené, a ktorou sa rušia spoločné pozície 96/746/SZBP, 1999/727/SZBP, 2001/154/SZBP a 2001/771/SZBP [4].

8. Spoločná pozícia 2002/402 sa podľa svojho článku 1 „uplatňuje na Usámu bin Ládina, členov organizácie Al-Qaida a Taliban a ďalších jednotlivcov, podniky alebo subjekty, ktoré sú s nimi spojené, ako je uvedené v zozname vyhotovenom podľa“ rezolúcií Bezpečnostnej rady č. 1267 (1999) a č. 1333 (2000). V článku 3 stanovuje, že:

„Európske spoločenstvo, konajúc v rámci právomocí, ktoré mu boli zverené Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva:

— nariaďuje zmrazenie prostriedkov a iných finančných aktív alebo hospodárskych zdrojov jednotlivcov, skupín, podnikov a subjektov uvedených v článku 1,

— zabezpečí, že prostriedky, finančné aktíva alebo hospodárske zdroje nebudú priamo alebo nepriamo sprístupnené v prospech jednotlivcov, skupín, podnikov a subjektov uvedených v článku 1.“

9. V nadväznosti na spoločnú pozíciu 2002/402 Rada Európskej únie s cieľom uplatniť rezolúciu č. 1390 (2002) na území Spoločenstva prijala 27. mája 2002 nariadenie č. 881/2002, ako to vyplýva z jeho odôvodnení, najmä z odôvodnení č. 1 a 4.

10. Článok 1 nariadenia stanovuje, že na účely nariadenia budú platiť tieto definície:

„1. ‚finančné prostriedky‘ znamenajú finančné aktíva a ekonomické výhody každého druhu, najmä vrátane hotovosti, šekov, peňažných pohľadávok, zmeniek, peňažných poukážok a ďalších platobných nástrojov; vklady vo finančných inštitúciách alebo ďalších subjektoch, zostatky na účtoch, dlhy a dlhopisy; verejne a súkromne obchodovateľné cenné papiere a dlhové nástroje, vrátane cenných papierov a akcií, certifikátov darovávajúcich cenné papiere, obligácií, bankoviek, záruk, dlžných úpisov, zmluvy na odvodené cenné

4 — Ú. v. ES L 139, s. 4; Mim. vyd. 18/001, s. 292.

papiere; úroky, dividendy alebo ďalšie príjmy z aktív, alebo hodnotu akumulovanú alebo vytváranú aktívami; kredit, právo vyrovnať pohľadávku, garancie, garančnú poistku na splnenie zmluvy, alebo ďalšie finančné záväzky; akreditív, konosamenty, kúpne zmluvy; dokumenty preukazujúce podiel na finančných prostriedkoch alebo finančných zdrojoch, a ľubovoľný ďalší nástroj exportného financovania;	2. Žiadne finančné prostriedky nebudú priamo ani nepriamo sprístupnené fyzickej alebo právnickej osobe, skupine alebo subjektu, alebo v jeho prospech, označeného Výborom pre sankcie a uvedeného v prílohe I.
2. ‚ekonomické zdroje' znamená aktíva každého druhu, hmotné či nehmotné, hnuteľné alebo nehnuteľné, ktoré nie sú finančnými prostriedkami, avšak môžu byť použité na získanie finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb;	3. Žiadne ekonomické zdroje nebudú priamo ani nepriamo sprístupnené fyzickej alebo právnickej osobe, skupine alebo subjektu, alebo v jeho prospech, označeného Výborom pre sankcie a uvedeného v prílohe I tak, aby bolo tejto osobe, skupine alebo subjektu umožnené získať finančné prostriedky, tovar alebo služby."
…".	
11. Článok 2 nariadenia stanovuje toto:	12. Článok 8 nariadenia znie takto:
„1. Všetky finančné prostriedky patriace, vo vlastníctve alebo v držbe fyzickej alebo právnickej osoby, skupiny alebo subjektu označeného Výborom pre sankcie a uvedeného v prílohe I budú zmrazené.	„Komisia a členské štáty sa budú vzájomne ihneď informovať o opatreniach prijatých podľa tohto nariadenia a budú si vzájomne poskytovať príslušné informácie, ktoré budú mať k dispozícii v súvislosti s týmto nariadením …"

13. Článok 10 ods. 1 nariadenia stanovuje, že:

„Každý členský štát stanoví sankcie, ktoré majú byť uložené, ak budú porušené ustanovenia tohto nariadenia. Takéto sankcie budú účinné, primerané a odradzujúce."

14. Príloha I nariadenia obsahuje „zoznam osôb, skupín a subjektov" uvedených v článku 2 tohto nariadenia.

15. Rada Európskej únie prijala 27. februára 2003 legislatívne opatrenia potrebné na vykonanie výnimiek ustanovených z humanitárnych dôvodov rezolúciou Bezpečnostnej rady č. 1452 (2002) uvedenou v bode 5 týchto návrhov, a to spoločnú pozíciu 2003/140/SZBP o výnimkách z reštriktívnych opatrení zavedených spoločnou pozíciou 2002/402/SZBP [5] a nariadenie (ES) č. 561/2003, ktorým sa mení a dopĺňa, pokiaľ ide o výnimky zo zmrazenia finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov, nariadenie č. 881/2002 [6].

16. Článok 1 nariadenia č. 561/2003 vložil do nariadenia č. 881/2002 nový článok 2a, ktorého odseky 1 a 2 znejú takto:

„1. Článok 2 sa nevzťahuje na finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje, ak:

a) ktorýkoľvek z príslušných orgánov uvedených v prílohe II rozhodol na základe žiadosti podanej zainteresovanou fyzickou alebo právnickou osobou, že tieto finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sú:

i) potrebné na krytie základných výdavkov, vrátane platieb za potraviny, nájom alebo hypotéku, lieky a lekárske ošetrenie, dane, poistné a poplatky za verejné služby;

ii) určené výlučne na platbu primeraných poplatkov odborníkom a úhradu výdavkov, ktoré vznikli v súvislosti s poskytnutím právnych služieb;

5 — Ú. v. EÚ L 53, s. 62; Mim. vyd. 18/002, s. 80.
6 — Ú. v. EÚ L 82, s. 1; Mim. vyd. 18/002, s. 91.

iii) určené výlučne na platbu poplatkov alebo poplatkov za služby za bežné vedenie alebo spravovanie zmrazených finančných prostriedkov alebo zmrazených hospodárskych zdrojov; alebo

iv) potrebné na mimoriadne výdavky a

Príslušný orgán uvedený v prílohe II okamžite písomne oznámi osobe, ktorá podala žiadosť, ako aj každej inej osobe, orgánu alebo subjektu, o ktorom mu je známe, že je priamo dotknutý, či bolo žiadosti vyhovené.

Príslušný orgán informuje aj ostatné členské štáty, či sa vyhovelo žiadosti o takúto výnimku.“

b) takéto rozhodnutie bolo oznámené sankčnému výboru a

c) i) v prípade rozhodnutia podľa písm. a) bodov i), ii) alebo iii) sankčný výbor nenamietal voči rozhodnutiu do 48 hodín od jeho oznámenia; alebo

ii) v prípade rozhodnutia podľa písm. a) bod iv) sankčný výbor schválil rozhodnutie.

2. Každý, kto chce využiť ustanovenia uvedené v ods. 1, sa obráti so svojou žiadosťou na relevantný príslušný orgán členského štátu uvedený v prílohe II.

C — Relevantná vnútroštátna právna úprava

17. So zreteľom na rozhodnutie vnútroštátneho súdu a pripomienky predložené v tomto konaní je možné priblížiť relevantnú vnútroštátnu právnu úpravu takto.

18. Spojené kráľovstvo prebralo do svojho právneho poriadku rezolúcie Bezpečnostnej rady č. 1390 (2002) a č. 1452 (2002), ako aj nariadenie č. 881/2002 prostredníctvom Al-Qa'ida and Taliban (United Nations Measures) Order 2002 [7] (ďalej len „nariadenie z roku 2002“). Toto nariadenie bolo zmenené a doplnené Al-Qa'ida and Taliban (United

7 — SI 2002 č. 111.

Nations Measures) Order 2006 [8] (ďalej len „nariadenie z roku 2006“), ktoré nadobudlo účinnosť 16. novembra 2006 a cieľom jeho prijatia bolo okrem iného – ako to vyplýva z pripojenej dôvodovej správy – vykonať nariadenie č. 561/2003 [9].

19. Článok 7 nariadenia z roku 2002 s názvom „Sprístupnenie finančných prostriedkov Usámovi bin Ládinovi a jeho spoločníkom“ znie takto:

„Každý, kto bez povolenia vydaného Treasury v zmysle tohto článku sprístupní finančné prostriedky osobe uvedenej na zozname alebo osobe konajúcej v mene osoby uvedenej na zozname alebo v jej prospech, dopustí sa trestného činu podľa tohto nariadenia.“ [10]

20. Článok 20 ods. 1 nariadenia z roku 2002 s názvom „Tresty a pravidlá postupu“, stanovuje, že každému, kto poruší toto ustanovenie možno uložiť peňažný trest a/alebo trest odňatia slobody až v trvaní najviac 7 rokov.

21. Článok 8 nariadenia z roku 2006, ktorý – od 16. novembra 2006 – nahradil článok 7 nariadenia z roku 2002 znie takto:

„1. Žiadne finančné prostriedky ani žiadne ekonomické zdroje nebudú bez povolenia podľa článku 11 priamo ani nepriamo sprístupnené osobe uvedenej v článku 7 ods. 2, alebo v jej prospech. 2.

2. Každý, kto poruší zákaz podľa odseku 1, dopustí sa trestného činu.

…“

22. Článok 11 nariadenia z roku 2006 s názvom „Povolenia“ stanovuje, že:

„1. Treasury môže vydať povolenie, ktorým sa vynímajú zo zákazov stanovených v článku 7 ods. 1 a v článku 8 ods. 1 konania uvedené v tomto povolení.

8 — SI 2006 č. 2952.

9 — Podľa pripomienok Spojeného kráľovstva účastníci konania pred vnútroštátnym súdom sa zhodujú na tom, že nariadenie z roku 2006 nemá pre vec samu žiadne relevantné dôsledky.

10 — Preložil generálny advokát. Anglický text znie: „Any person who, except under the authority of a licence granted by the Treasury under this article, makes any funds available to or for the benefit of a listed person or any person acting on behalf of a listed person is guilty of an offence under this Order.“

2. Povolenie môže byť:

a) všeobecne platné alebo môže byť vydané určitej skupine osôb alebo určitej konkrétnej osobe;

b) podriadené podmienkam;

c) časovo obmedzené alebo neobmedzené.

3. Treasury môže povolenie kedykoľvek zmeniť alebo zrušiť.

4. Pri vydávaní, zmene alebo zrušení povolenia Treasury musí:

a) ak ide o povolenie, ktoré sa vydáva konkrétnej osobe, túto osobu o jeho vydaní, zmene alebo zrušení písomne informovať, a

b) ak ide o povolenie všeobecnej povahy alebo o povolenie, ktoré sa vydáva určitej skupine osôb, urobiť vhodné opatrenia na zverejnenie jeho vydania, zmeny alebo zrušenia.

5. Každý, kto s cieľom získať povolenie vedome alebo z nedbanlivosti vyhlási nepravdivé skutočnosti alebo predloží nepravé dokumenty alebo nepravdivé informácie s ohľadom na skutočnosť, ktorá je na jeho vydanie relevantná, dopustí sa trestného činu.

6. Každý, kto na základe povolenia koná v rozpore s akoukoľvek z podmienok, ktoré sú v ňom stanovené, dopustí sa trestného činu.“

23. Článok 20 ods. 3 nariadenia z roku 2006 stanovuje, že v prípadoch, keď sa povolenie vydané Treasury podľa článku 7 nariadenia z roku 2002 stalo účinným bezprostredne predtým, ako nadobudlo účinnosť nariadenie z roku 2006, uvedené povolenie sa ďalej uplatňuje tak, akoby bolo vydané podľa článku 11 nariadenia z roku 2006.

III — Skutkové okolnosti, prejudiciálna otázka a priebeh konania

24. Odvolateľky vo veci samej, ktoré majú trvalé bydlisko v Spojenom kráľovstve, žijú so svojimi manželmi a so svojimi piatimi maloletými deťmi. Manželia odvolateliek sú uvádzaní ako fyzické osoby na zozname v prílohe I nariadenia.

25. Z pripomienok vlády Spojeného kráľovstva vyplýva, že manžel jednej z odvolateliek poberá od orgánov tohto štátu príspevok pri zdravotnom postihnutí, ktorý sa v súčasnosti vypláca na bankový účet, ktorého majiteľkou je jeho manželka, zatiaľ čo manželia dvoch ostatných odvolateliek nepoberajú žiadne dávky sociálneho zabezpečenia a/alebo sociálnej pomoci. Zo spisu vo veci samej vyplýva, že tieto osoby sú po finančnej stránke úplne odkázané na ich manželky, teda na odvolateľky, ktoré zabezpečujú uspokojovanie základných potrieb rodiny.

26. Odvolateľky sú vzhľadom na ich osobnú situáciu oprávnené poberať od príslušných správnych orgánov Spojeného kráľovstva (HM Revenue and Customs a Secretary of State for Work and Pensions) rozličné osobitné nepríspevkové sociálne dávky (podpora príjmu, príspevok na bežné výdavky pri zdravotnom postihnutí, príspevok na dieťa, dávka na bývanie, dávka na miestnu daň) vo výške niekoľko stoviek libier týždenne.

27. Treasury, ktoré je odporcom vo veci samej, v júli 2006 po tom, čo skonštatovalo, že peniaze vyplácané odvolateľkám môžu byť použité na pokrytie základných výdavkov rodiny, ktorej členom je osoba uvedená na zozname v prílohe nariadenia, na základe čoho sa domnieval, že tieto peňažné prostriedky by mohli byť považované za „sprístupnené v prospech“ týchto osôb v zmysle článku 2 ods. 2 nariadenia, ako aj článku 7 nariadenia z roku 2002, rozhodol, že správne orgány, ktoré tieto dávky vyplácajú, budú v budúcnosti potrebovať na ich vyplácanie odvolateľkám povolenie, ktoré nebude časovo obmedzené.

28. V tomto povolení sú stanovené určité podmienky, ktoré sa odlišujú podľa konkrétneho prípadu, na základe ktorých môžu odvolateľky vyberať z bankového účtu, na ktorý sú tieto dávky poukazované, len sumu nevyhnutnú na uspokojenie základných potrieb svojej rodiny. V povolení sa najmä stanovuje maximálna výška peňažných prostriedkov, ktorú môžu odvolateľky vybrať v hotovosti, a povinnosť používať na nákupy platobnú (debetnú) kartu, ako aj povinnosť zasielať Treasury mesačné vyúčtovanie, potvrdenky za

nákupy, aby bolo možné skontrolovať, či tieto nákupy neprevyšujú nevyhnutné minimum potrebné na pokrytie základných potrieb rodiny. V povolení sa okrem iného nachádza poučenie určené odvolateľkám, že poskytovanie finančných prostriedkov a/alebo ekonomických zdrojov svojim manželom, ktorí sú osobami uvedenými na zozname, je podľa vnútroštátneho trestného práva trestným činom.

29. Odvolateľky, ktoré sa domnievali, že v ich prípade by sa nemal uplatňovať takto stanovený režim, sa obrátili na High Court a žiadali ho o zrušenie tohto povolenia. Vyplácanie dávok sociálneho zabezpečenia a sociálnej pomoci manželskému partnerovi osoby uvedenej na zozname v prílohe I nariadenia má byť podľa nich vylúčené z pôsobnosti článku 2 tohto nariadenia, a preto nemá podliehať povoleniu v zmysle článku 2a.

30. High Court ich návrh zamietol, pretože sa domnieval, že vyplácanie dávok manželskému partnerovi osoby uvedenej na zozname by sa mohlo považovať za nepriame sprístupnenie finančných prostriedkov v prospech takejto osoby a že na toto vyplácanie sa preto vzťahuje zákaz stanovený článkom 2 ods. 2 nariadenia. Odvolateľky vo veci samej sa proti rozhodnutiu High Court odvolali. Court of Appeal 6. marca 2007 odvolanie zamietol a v plnom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením prvostupňového súdu.

31. Odvolateľky sa teda obrátili na House of Lords, ktorý rozhoduje na poslednom stupni a jeho Appellate Committee predložil 21. februára 2008 správu, v ktorej uvádza, že v súvislosti s odvolaním sa vynárajú určité otázky týkajúce sa výkladu článku 2 ods. 2 nariadenia a osobitne otázka, či má výraz „v jeho prospech“ použitý v tomto ustanovení široký význam tak, že pokrýva akékoľvek využitie peňazí, z ktorého získavajú osoby uvedené na zozname nejaký prospech, alebo či sa naopak uplatňuje iba na prípady, v ktorých sú finančné prostriedky a/alebo ekonomické zdroje „výslovne sprístupnené v ich prospech, čiže na zozname uvedené osoby sa môžu rozhodnúť, ako ich použijú“.

32. V návrhu na začatie prejudiciálneho konania House of Lords uznáva, že povolenie podľa článku 2a by bolo v každom prípade potrebné na vyplácanie dávok sociálneho zabezpečenia a sociálnej pomoci manželom odvolateliek, ako aj na to, že odvolateľky by mali mať právo sprístupniť svojim manželom finančné prostriedky a/alebo ekonomické zdroje; no uvádza, že otázkou v tomto prípade je skôr to, či je toto povolenie nevyhnutné na

vyplácanie dávok sociálneho zabezpečenia alebo sociálnej pomoci odvolateľkám.

33. Tento súd zastáva názor, že príliš široký výklad výrazu „v jeho prospech“ v článku 2 ods. 2 nariadenia vytvára nesúlad s nasledujúcim odsekom 3 tohto článku, ktorý zakazuje sprístupňovanie ekonomických zdrojov osobe uvedenej na zozname len vtedy, keď to uvedenej osobe umožňuje „získať finančné prostriedky, tovar alebo služby“. Táto podmienka, ktorá sa podľa House of Lords zhoduje s účelom rezolúcie č. 1390 (2002), by sa mala vzťahovať aj na článok 2 ods. 2 nariadenia, a to aj s prihliadnutím na to, že článok 2 písm. a) nijako nerozlišuje medzi finančnými prostriedkami a ekonomickými zdrojmi.

34. Na druhej strane prijatie výkladu článku 2 ods. 2 nariadenia, ktorý obhajuje Treasury, by viedlo k neprimeranému výsledku, pretože by to znamenalo, že ktokoľvek, kto vypláca peniaze manželskému partnerovi osoby uvedenej na zozname (napríklad jej zamestnávateľ, alebo dokonca aj jej banka) by musel mať povolenie na základe článku 2a nariadenia jednoducho preto, lebo manželský partner žije s osobou uvedenou na zozname a táto osoba by mohla mať prospech z výdavkov uskutočnených jej manželským partnerom.

35. House of Lords sa okrem iného domnieva, že podmienky na vydanie povolenia stanovené Treasury predstavujú „obťažujúci“ režim. Sú totiž stanovené tak, že manželskému partnerovi tejto osoby, bez ohľadu na to, aký je vysoký jeho príjem, zabraňujú minúť akékoľvek peniaze bez predchádzajúceho povolenia Treasury.

36. Vnútroštátny súd napokon uvádza, že článok 2a nariadenia sa vzťahuje na platby uskutočňované v prospech osoby uvedenej na zozname, zatiaľ čo otázka, ktorá je relevantná v konaní vo veci samej, spočíva v určení toho, či sa na vyplácanie dávok osobám, ktoré nie sú uvedené na zozname, vyžaduje predchádzajúce povolenie z toho dôvodu, že časť výdavkov z uvedených peňazí bude vynaložená v prospech osoby uvedenej na zozname.

37. Na základe týchto úvah House of Lords uznesením z 30. apríla 2008 prerušil pred ním prebiehajúce konanie a položil Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Vzťahuje sa článok 2 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 881/2002 na poskytovanie dávok sociálneho zabezpečenia alebo sociálnej pomoci zo strany štátu manželskému partnerovi osoby označenej Výborom pre sankcie zriadeným v súlade s rezolúciou Organizácie spojených národov č. 1267 (1999) iba z toho

dôvodu, že manželský partner žije s označenou osobou a použije alebo môže použiť časť peňazí na platby za tovary a služby, ktoré označená osoba spotrebuje alebo z ktorých bude mať prospech?“

38. Podľa článku 23 Štatútu Súdneho dvora písomné pripomienky predložili okrem odvolateliek vo veci samej, vlády Spojeného kráľovstva a Estónska, ako aj Komisia.

39. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 11. novembra 2009, predložili odvolateľky, vláda Spojeného kráľovstva a Komisia ústne pripomienky.

IV — Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

40. Podľa odvolateliek vo veci samej rozhodnutie Treasury podriadiť vyplácanie dávok, ktoré im patria, vydaniu povolenia, v ktorom sú stanovené obzvlášť obmedzujúce podmienky, má za následok, že odvolateľky sú postavené na roveň osôb uvedených na zozname, pričom nie sú na zozname zaradené a nie sú ani podozrivé z teroristickej činnosti.

41. Odvolateľky uvádzajú, že tieto dávky sa okrem iného majú použiť na starostlivosť, ktorú svojim manželom uvedeným na zozname poskytujú v naturálnej forme. Odvolateľky im tým pádom nesprístupňujú finančné prostriedky; je teda vylúčené, že by príslušné orgány vyplácaním peňažných prostriedkov odvolateľkám nepriamo sprístupňovali ich manželom finančné prostriedky v zmysle článku 2 ods. 2 nariadenia. Nemožno ani tvrdiť, že týmto spôsobom sú osobám uvedeným na zozname sprístupňované ekonomické zdroje: nasledujúci odsek 3 článku 2 totiž zo svojho rámca pôsobnosti vylučuje ekonomické zdroje, z ktorých osoba uvedená na zozname nedokáže získať finančné prostriedky, tovar alebo služby („vyňaté zdroje“). Odvolateľky zastávajú názor, že výklad článku 2 ods. 2 nariadenia, ktorý rozširuje pôsobnosť tohto ustanovenia na finančné prostriedky poskytované tretím osobám len z toho dôvodu, že by uvedené finančné prostriedky mohli byť použité na získanie vyňatých zdrojov pre osobu uvedenú na zozname, nie je s týmto vylúčením v súlade.

42. V tejto súvislosti poznamenávajú, že výklad článku 2 ods. 3 nariadenia, ktorý

navrhujú nie je v rozpore s výkladom Súdneho dvora v rozsudku Möllendorf [11], ktorý poskytuje široký výklad dosahu zákazu obsiahnutého v tomto ustanovení: v skutočnosti majetok, o ktorý išlo v danej veci, predstavuje ekonomický zdroj v zmysle článku 2 ods. 3 nariadenia, pretože osoba uvedená na zozname ho mohla použiť na financovanie teroristickej činnosti. Naopak obmedzenia získavania finančných prostriedkov zo strany odvolateliek nemajú za cieľ zamedziť financovanie uvedených činností.

43. Odvolateľky nakoniec zdôrazňujú, že výklad článku 2 nariadenia, ktorý bol prijatý Treasury, zasahuje do ich základných práv, najmä do práva na nedotknuteľnosť majetku a do práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života. Pokiaľ ide o toto posledné uvedené právo obmedzenia stanovené režimom povolenia, nie sú primerané sledovaným cieľom a dôvody uvádzané na odôvodnenie týchto obmedzení nie sú podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva relevantné ani dostačujúce. [12] Odvolateľky sa s poukázaním na vlastnícke právo domnievajú, že v tomto konaní rovnako ako v konaní vo veci Kadi [13] je potrebné položiť si otázku, či sa značné obmedzenia tohto práva môžu považovať za odôvodnené a primerané.

44. Vláda Spojeného kráľovstva, ktorá vychádza z doslovného výkladu článku 2 ods. 2 a najmä výrazu „v jeho prospech“ založeného na bežnom význame použitých slov, tvrdí, že zákaz stanovený v tomto článku sa vzťahuje na každé poskytovanie finančných prostriedkov, z ktorých môže mať osoba uvedená na zozname prospech nezávisle od toho, či sa tieto finančné prostriedky využijú na to, aby táto osoba získala finančné prostriedky alebo ekonomické zdroje; totiž odvolateľky v prejednávanej veci použijú peniaze, ktoré sú im vyplácané, na pokrytie nevyhnutných výdavkov, okrem iného aj na výživu manžela, a preto príslušné orgány vyplácaním dávok sociálneho zabezpečenia a sociálnej pomoci odvolateľkám zjavne sprístupňujú finančné prostriedky v prospech ich manželov v zmysle dotknutého ustanovenia. Táto vláda počas pojednávania pred Súdnym dvorom neskôr spresnila, že článok 2 ods. 2 nariadenia sa vzťahuje na vyplácanie predmetných dávok preto, lebo tieto dávky sa *vzhľadom na ich povahu* a nezávisle od ich skutočného použitia majú použiť v prospech osoby uvedenej na zozname. Sú totiž určené na krytie potrieb domácnosti, ktorej členom je táto posledná uvedená osoba a ich výška sa určuje

11 — Rozsudok z 11. októbra 2007, Möllendorf a Möllendorf — Niehuus, C-117/06, Zb. s. I-8361.

12 — Pozri najmä rozsudok zo 4. decembra 2008, Marper v. United Kingdom, č. 0562/04 a č. 30566/04, bod 101.

13 — Pozri rozsudok z 3. novembra 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, Zb. s. I-6351.

v závislosti od počtu členov tejto domácnosti vrátane osoby uvedenej na zozname.

45. Tento výklad je v súlade aj so znením a cieľom rezolúcie Bezpečnostnej rady č. 1390 (2002), v ktorej sú zákazy formulované obzvlášť široko – ako to potvrdila aj judikatúra Súdneho dvora [14] – a ich cieľom je úplne zbaviť osoby uvedené na zozname akejkoľvek ekonomickej podpory.

46. Spojené kráľovstvo zastáva názor, že pokiaľ by akákoľvek osoba mohla uhrádzať základné výdavky za osobu uvedenú na zozname, potom by bolo zbytočné ustanovenie článku 2a nariadenia o výnimkách, ktoré uvádza, že na použitie finančných prostriedkov alebo na ich sprístupnenie na krytie základných výdavkov osoby uvedenej na zozname musí mať povolenie nielen osoba uvedená na zozname, ale dokonca aj „zainteresovaná fyzická a právnická osoba".

47. Spojené kráľovstvo okrem iného zastáva názor, že podmienka obsiahnutá v článku 2 ods. 3, ktorá zakazuje sprístupňovať ekonomické zdroje osobe uvedenej na zozname len vtedy, ak by sa tým tejto osobe umožnilo „získať finančné prostriedky, tovar alebo služby", sa nemôže použiť na účely odseku 2 tohto článku: finančné prostriedky sa totiž vzhľadom na ich povahu na rozdiel od ekonomických zdrojov vyznačujú vyššou likviditou a z toho dôvodu podliehajú obmedzujúcejšiemu režimu.

48. S poukázaním na „príliš prísne" dôsledky, ktoré z povolenia vyplývajú pre odvolateľky, Spojené kráľovstvo na jednej strane uvádza, že zákazy stanovené nariadením skutočne môžu mať pre tretie osoby nepriaznivé následky, [15] a na druhej strane, že tieto následky v skutočnosti závisia od podmienok povolenia, ktoré sú týmto posledným uvedeným osobám uložené podľa vnútroštátnych právnych predpisov.

49. Napokon v odpovedi na tvrdenie odvolateliek, že na základe širokého výkladu článku 2 ods. 2 by do pôsobnosti zákazov, ktoré upravuje, mal spadať aj i) plat vyplácaný manželskému partnerovi osoby uvedenej na zozname alebo členovi jej rodiny, ako aj ii)

14 — Pozri rozsudky Möllendorf, už citovaný v poznámke pod čiarou 11, body 50 až 55, a Kadi, už citovaný v poznámke pod čiarou 13, bod 169.

15 — Pozri rozsudok z 30. júla 1996, Bosphorus, C-84/95, Zb. s. I-3953, bod 22.

dary poskytnuté dobročinnému združeniu, ktoré zabezpečuje starostlivosť o osobu uvedenú na zozname, Spojené kráľovstvo uvádza, že ani v jednom z týchto dvoch prípadov, na rozdiel od prejednávanej veci, neexistuje medzi sprístupnením finančných prostriedkov a prospechom, ktorý z toho získava osoba uvedená na zozname, „vzťah", ktorý by postačoval na odôvodnenie uplatnenia tohto ustanovenia.

50. Estónska vláda zastáva názor, že vyplácanie dávok manželskému partnerovi osoby uvedenej na zozname nespadá do pôsobnosti článku 2 ods. 2 nariadenia, a preto nemá podliehať povoleniu. Podľa tejto vlády výklad ustanovenia, ktorý obmedzuje, aby manželskí partneri týchto osôb prijímali finančné prostriedky, ktoré im vyplácajú tretie osoby, ktoré nie sú uvedené na zozname, vedie fakticky k ich postaveniu na roveň osôb uvedených na zozname.

51. Výklad, podľa ktorého sa vyplácanie finančných prostriedkov v prospech tretej osoby, ktorá je v rodinnom alebo inom vzťahu s osobou uvedenou na zozname, považuje za sprístupňovanie finančných prostriedkov tejto osobe alebo sprístupňovanie finančných prostriedkov v jej prospech, nie je podložený znením ani cieľom rezolúcie č. 1390 (2002), ktorá stanovuje, že režimu sankcií, ktorý upravuje, môžu podliehať len osoby označené Výborom pre sankcie.

52. Estónska vláda okrem iného uvádza, že tretia osoba, ktorá porušila ustanovenia nariadenia, podlieha vnútroštátnym právnym predpisom trestného práva a že v prípade, že sa dotknutá tretia osoba podieľa prostredníctvom osoby uvedenej na zozname na teroristickej činnosti, sa na to, aby sa aj na ňu vzťahoval režim sankcií stanovený v nariadení, musí podať návrh na jej zaradenie na zoznam.

53. V každom prípade Estónska vláda na záver uvádza, že aj keby sa pripustilo, že nariadenie umožňuje obmedziť tretím osobám prístup k ich vlastným finančným prostriedkom, napriek tomu podmienky povolenia stanovené Treasury predstavujú neoprávnený zásah do súkromného života odvolateliek, ktorý nielenže nie je odôvodnený možnou hrozbou spočívajúcou v nebezpečnom správaní tretej osoby (to, že by sa pomocou dávky vo výške, ktorá sotva umožňuje pokryť základné potreby rodiny, dala financovať teroristická činnosť, je totiž nerealistický predpoklad), ale je aj neprimeraný, pretože by sa mu dalo predísť použitím iných možných

opatrení zasahujúcich do základných práv odvolateliek v menšom rozsahu.

54. Komisia tvrdí, že vyplácanie dávok odvolateľkám, ktoré ich používajú na poskytovanie starostlivosti manželom v naturálnej forme, spadá do pôsobnosti zákazov stanovených článkom 2 nariadenia, a preto si vyžaduje osobitné povolenie. K tomuto záveru dospela na základe analýzy znenia a cieľa článku 2 nariadenia a rezolúcie č. 1390 (2000), ako aj režimu výnimiek zavedených do nariadenia článkom 2a.

55. Zámerom právnej úpravy Spoločenstva je podľa Komisie priznať ustanoveniam obsiahnutým v článku 2 nariadenia čo najširší možný dosah s cieľom vytvoriť uzavretý a radikálny systém finančných sankcií. Toto nevyplýva len zo znenia tohto ustanovenia, ale aj z judikatúry Súdneho dvora, ktorý v rozsudku Möllendorf[16] prijal široký výklad článku 2 ods. 3 nariadenia, ktorý sa podľa názoru Komisie má v zásade použiť aj na článok 2 ods. 2.

16 — Rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 11, body 50 a 51.

56. Pri výklade nariadenia by sa teda malo prihliadať na rezolúciu č. 1390 (2002), ktorá je sledujúc ciele všeobecného záujmu boja proti terorizmu a zachovania medzinárodného mieru a bezpečnosti, formulovaná príliš široko a ktorá má za cieľ zabrániť tomu, aby sa osobám uvedeným na zozname dostala akákoľvek ekonomická podpora. Komisia zdôrazňuje, že v nariadení ani v rezolúcii neexistuje žiadny údaj, že by členské štáty mali pred uplatnením zákazov, ktoré sú v nich stanovené, povinnosť overiť, či neexistuje nejaké konkrétne riziko, že finančné prostriedky alebo ekonomické zdroje budú použité na teroristické účely; táto podmienka by mohla so sebou niesť riziko spojené s obchádzaním uložených obmedzujúcich opatrení a mohla by viesť k vážnym ťažkostiam pri posudzovaní a uplatňovaní.

57. Zavedenie výnimiek humanitárnej povahy – ktoré sa okrem iného týkajú finančných prostriedkov a ekonomických zdrojov „potrebn[ých] na krytie základných výdavkov“ – článkom 2a samo osebe jasne preukazuje, že poskytovanie ubytovania, stravy a iných základných nevyhnutných potrieb osobe uvedenej na zozname jej manželským partnerom spadá v zásade pod zákazy podľa článku 2 nariadenia; z toho vyplýva, že toto poskytovanie možno povoliť len za presne stanovených podmienok a len ak bude dodržaný postup podľa článku 2a. Komisia pripúšťa, že odvolateľky nie sú osobami uvedenými na zozname, ale podotýka, že podľa judikatúry Súdneho dvora obmedzujúce opatrenia finančnej povahy môžu mať vzhľadom na

svoju povahu nepriaznivé následky pre tretie osoby, ktoré sú však odôvodnené významom sledovaných cieľov.

58. Komisia sa domnieva, že je úlohou vnútroštátneho súdu overiť so zreteľom na prejednávanú vec, či konkrétne podmienky vnútroštátneho režimu povolenia prijatého na základe článku 2a nepredstavujú neprimeraný zásah do základných práv odvolateliek.

59. Keďže výška dávok vyplácaných odvolateľkám sa vopred starostlivo vypočítava tak, aby sa im poskytovalo len nevyhnutné minimum potrebné na prežitie, Komisia si nakoniec kladie otázku, či je potrebné, aby sa neskôr zabezpečilo aj to, že tieto prostriedky nebudú vynaložené na iné účely. Podľa nej by sa mohol použiť menej obťažujúci mechanizmus, napríklad, že sa stanoví, aby si členské štáty dôsledne plnili svoje povinnosti informovania podľa článku 8 nariadenia. Komisia okrem iného uvádza, že v Spojenom kráľovstve sa zrejme nevyžaduje povolenie na to, aby sa odvolateľkám mohli vyplácať prípadné príjmy z pracovnej činnosti, a bolo by logické, aby sa zákazy stanovené v nariadení uplatňovali rovnako bez ohľadu na pôvod vyplatených finančných prostriedkov.

V — Právna analýza

A — *O prejudiciálnej otázke*

1. Úvodné poznámky

60. Touto otázkou sa House of Lords v podstate pýta Súdneho dvora, či sa pôsobnosť článku 2 ods. 2 vzťahuje na poskytovanie dávok sociálneho zabezpečenia alebo sociálnej pomoci manželskému partnerovi osoby uvedenej na zozname v prílohe I nariadenia iba z toho dôvodu, že manželský partner žije s označenou osobou a použije alebo môže použiť časť týchto dávok v prospech tejto osoby.

61. Otázka položená Súdnemu dvoru spočíva teda v určení toho, či ako to navrhuje Treasury, oprávnené orgány Spojeného kráľovstva vyplácaním dávok odvolateľkám, ktoré tieto prostriedky okrem iného použijú aj na poskytovanie starostlivosti svojim manželom v naturálnej forme, sprístupňujú priamo alebo nepriamo finančné prostriedky osobe uvedenej na zozname alebo v jej prospech, a tým porušujú zákazy stanovené článkom 2 nariadenia, alebo či, ako tvrdia odvolateľky vo veci samej a ako sa zrejme domnieva vnútroštátny

súd, predmetné platby nespadajú do pôsobnosti tohto článku.

62. Skôr ako pristúpim k analýze jeho obsahu, je vhodné najprv podať niekoľko stručných vysvetlení o oblasti osobnej pôsobnosti tohto ustanovenia a o jeho možných účinkoch na osoby, ktoré nie sú uvedené na zozname v prílohe nariadenia.

63. V tejto súvislosti je potrebné predovšetkým uviesť, že Spoločenstvo na vykonanie opatrení obsiahnutých v rezolúciách Bezpečnostnej rady použilo nástroj, akým je nariadenie, ktoré je schopné mať priamy a navyše aj rovnaký účinok vo vzťahu ku všetkým fyzickým a právnickým osobám usadeným na území Spoločenstva. Článok 2 nariadenia č. 881/2002 stanovením zákazu priameho alebo nepriameho sprístupnenia finančných prostriedkov alebo ekonomických zdrojov osobám uvedeným na zozname alebo v ich prospech je teda záväzný pre každého, kto s prostriedkami alebo so zdrojmi nakladá týmto spôsobom. Tento zákaz musia teda so zreteľom na prejednávanú vec, pokiaľ sú splnené podmienky jeho uplatnenia, dodržať jednak orgány, ktoré tieto dávky vyplácajú, ako aj odvolateľky.

64. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že Súdny dvor v rozsudku Bosphorus [17] na jednej strane potvrdil, že význam cieľov sledovaných prijatím sankčného opatrenia prijatého na vykonanie záväzných rezolúcií Bezpečnostnej rady [18] môže odôvodniť „negatívne následky, a to aj rozsiahle“, ktoré „poškodzujú [tak] účastníkov, ktorí nenesú zodpovednosť za okolnosti, ktoré viedli k prijatiu sankcií“ [19], a na druhej strane pripomenul, že podľa ustálenej judikatúry základné práva, ktorých sa dovoláva žalobkyňa v konaní pred vnútroštátnym súdom, ktoré viedlo k tomuto rozhodnutiu „nie sú absolútnymi výsadami a že ich výkon môže podliehať obmedzeniam, ktoré sú odôvodnené cieľmi všeobecného záujmu Spoločenstva“ [20]. Okrem toho treba uviesť, že napriek tomu, že nasledujúca judikatúra Súdneho dvora od rozsudku Kadi [21] sa vyznačuje kladením väčšieho dôrazu na ochranu základných práv, táto judikatúra nespochybňuje zásadu, podľa ktorej nariadenie, ktoré upravuje prijatie sankčných opatrení – akými sú sankcie vo veci Bosphorus a v tejto veci – môže mať negatívne následky pre iné osoby ako tie, na ktoré sa sankcie, ktoré upravuje, majú uplatňovať.

17 — Rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 15.

18 — V prejednávanej veci ide o nariadenie Rady (EHS) č. 990/93 z 26. apríla 1993 o obchodovaní medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Juhoslovanskou zväzovou republikou (Srbsko a Čierna Hora) (Ú. v. ES L 102, s. 14).

19 — Pozri body 22 a 23 rozsudku.

20 — Pozri rozsudok Bosphorus, už citovaný v poznámke pod čiarou 15, bod 21 a tam citovaná judikatúra.

21 — Rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 13. Pozri naposledy rozsudok z 3. decembra 2009, Hassan/Rada a Komisia, C-399/06 P a C-403/06 P, Zb. s. I-11393.

65. Z toho vyplýva, že aj keď odvolateľky vo veci samej nie sú zahrnuté na zozname v prílohe nariadenia a nemožno ich považovať za nebezpečné osoby, za aké sa považujú osoby uvedené na zozname len preto, že ich manželskými partnermi sú osoby, ktorých mená figurujú na uvedenom zozname, a že s nimi žijú, napriek tomu môžu byť v dôsledku uplatnenia zákazov podľa článku 2 nariadenia poškodené.

66. Napokon je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora obmedzenia základných práv, ktoré možno odôvodniť požiadavkami verejného záujmu, akými sú požiadavky vyplývajúce z boja proti medzinárodnému terorizmu, v žiadnom prípade nemôžu predstavovať v súvislosti so sledovaným cieľom neprimeraný a neprípustný zásah do samotnej podstaty takto zaručených práv. [22]

67. Ak sa teda dospeje k záveru, že sú splnené objektívne podmienky uplatnenia zákazov podľa článku 2 nariadenia na dotknuté dávky a že na ich vyplácanie je potrebné povolenie podľa nasledujúceho článku 2a, podmienky na vydanie tohto povolenia zo strany príslušných orgánov Spojeného kráľovstva musia byť v súlade s vyššie uvedenou zásadou proporcionality. V tejto súvislosti je potrebné prihliadať nielen na právo odvolateliek na ochranu ich majetku, ale aj na právo na rešpektovanie ich súkromného a rodinného života. [23]

68. Túto otázku však nebudem posudzovať, pretože v tejto veci Súdny dvor nebol požiadaný, aby rozhodol o prípadnom porušení uvedenej zásady.

2. O dosahu zákazu podľa článku 2 ods. 2 nariadenia č. 881/2002

69. Pokiaľ ide o obsah článku 2 ods. 2 nariadenia, je potrebné objasniť dosah stanoveného zákazu na účely určenia, či sa tento zákaz vzťahuje na konkrétne okolnosti sporu vo veci samej.

22 — Pozri rozsudok Kadi, už citovaný v poznámke pod čiarou 13, bod 354 a nasl.

23 — K tomuto poslednému uvedenému právu pozri okrem iného rozsudky z 27. júna 2006, Parlament/Rada, C-540/03, Zb. s. I-5769; z 11. júla 2002, Carpenter, C-60/00, Zb. s. I-6279, a z 23. septembra 2003, Akrich, C-109/01, Zb. s. I-9607.

70. V tejto súvislosti treba na úvod uviesť, že kvalifikácia dávok vyplácaných odvolateľkám ako „finančné prostriedky“ nebola v konaní pred vnútroštátnym súdom spochybnená: inými slovami, vyplácaním peňažných prostriedkov v podobe dávok sociálneho zabezpečenia alebo sociálnej pomoci odvolateľkám, inštitúcie, ktoré im tieto dávky vyplácajú, im takto sprístupňujú finančné prostriedky v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia, a nie „ekonomické zdroje“ v zmysle nasledujúceho odseku 2.

71. Po tomto úvode pripomínam, že podľa toho, čo vyplýva zo spisu vo veci samej, tieto peniaze sú poukazované na bežné účty, ktorých majiteľkami sú odvolateľky, alebo na účty, ktoré v ich mene a na ich účet spravuje Treasury. Táto okolnosť vylučuje, že by vyplácaním dávok odvolateľkám dochádzalo k *priamemu* sprístupňovaniu finančných prostriedkov ich manželom, ktorí sú osobami uvedenými na zozname v prílohe I nariadenia.

72. Nezdá sa mi ani to, že by príslušné inštitúcie vyplácaním týchto dávok odvolateľkám, keď neexistujú skutočnosti, na základe ktorých by sa dalo čo len predpokladať, že odvolateľky všetky alebo časť z týchto peňazí poskytujú svojim manželom, sprístupňovali finančné prostriedky osobe uvedenej na zozname *nepriamo*. Tieto peniaze sa v skutočnosti vyplácajú odvolateľkám a nemali by byť poskytnuté ich manželom, iba ak by ich na nich previedli samotné odvolateľky. Pritom v priebehu konaní pred vnútroštátnymi súdmi na rôznych stupňoch vrátane konania pred vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, nikdy nebolo spochybnené, že tak odvolateľky neurobili. Navyše ani nie je potrebné zdôrazniť, že takýto prevod finančných prostriedkov by bolo potrebné považovať za porušenie zákazu priameho alebo nepriameho sprístupnenia finančných prostriedkov osobe uvedenej na zozname stanoveného v článku 2 ods. 2 nariadenia a v prípade, že by odvolateľky nemali povolenie v zmysle článku 2a nariadenia, boli by vystavené sankciám stanoveným vnútroštátnym právnym predpisom, ktorý preberá toto nariadenie.

73. V skutočnosti stanovisko Treasury nie je také, že odvolateľky potrebujú na vyplácanie dávok povolenie, preto, lebo existuje hoci aj obmedzená možnosť, že by predmetné peniaze poskytovali svojim manželom, ale preto, lebo tieto peňažné prostriedky použijú na pokrytie výdavkov svojich rodín, do ktorých patria aj ich manželia. Treasury zastáva názor (a jeho tvrdenie bolo prijaté prvostupňovým a odvolacím vnútroštátnym súdom), že vyplácaním dávok odvolateľkám inštitúcie, ktoré im tieto dávky vyplácajú, síce nesprístupňujú (priamo alebo nepriamo) finančné prostriedky ich manželom, ale *sprístupňujú* ich v *ich prospech* v zmysle uvedenom v článku 2 ods. 2 nariadenia.

74. Problém sa teda týka výkladu dosahu zákazu „sprístupňovania finančných prostriedkov v prospech“ osoby uvedenej na zozname obsiahnutom v článku 2 ods. 2 nariadenia. Na účely poskytnutia odpovede vnútroštátnemu súdu je teda potrebné zistiť, či tento zákaz treba chápať v širokom zmysle tak, ako tvrdí odporca vo veci samej – to znamená, že sa vzťahuje na všetky finančné prostriedky, z ktorých môže mať osoba uvedená na zozname prospech –, alebo či sa má vykladať užšie tak, ako to navrhujú odvolateľky a vnútroštátny súd.

75. Na tento účel by som chcel predovšetkým poznamenať, že odporujúce si výklady vnútroštátneho súdu a účastníkov konania pred vnútroštátnym súdom, ako aj výklady uvádzané v tomto konaní majú základ v anglickej verzii znenia dotknutého ustanovenia, podľa ktorého „*no funds shall be made available, directly or indirectly, to, or for the benefit of, a natural or legal person, group or entity designated by the Sanctions Committee and listed in Annex I*“.

76. V tejto súvislosti pripomínam, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa ustanovenia Spoločenstva musia vykladať a uplatňovať jednotným spôsobom pri zohľadnení existujúcich všetkých jazykových verzií; [24] formulácia použitá v jednej z jazykových verzií ustanovenia Spoločenstva nemôže byť chápaná ako jediný základ na výklad tohto ustanovenia, alebo sa v tejto súvislosti považovať za ustanovenie, ktoré má prednosť pred inými jazykovými verziami. Takýto prístup by totiž nebol v súlade s požiadavkou jednotnosti pri uplatňovaní práva Spoločenstva. [25]

77. Pritom doslovný výklad ustanovenia článku 2 ods. 2 je neurčitý, pretože jeho znenie nie je v rôznych jazykových verziách nariadenia rovnaké.

78. Spojené kráľovstvo sa domnieva, že široký výklad, ktorý uprednostňuje, podľa ktorého poskytovanie starostlivosti osobe uvedenej na zozname v naturálnej forme, spadá do rámca pôsobnosti nariadenia môže vychádzať z toho, že článok 2 ods. 2 rozlišuje medzi „*made available to*“ („sprístupnené“)

24 — Rozsudky z 5. decembra 1967, Van Der Vecht, 19/67, Zb. s. 445; z 12. novembra 1969, Stauder, 29/69, Zb. s. 419, body 3 a 4; z 12. júla 1979, Koschniske, 9/79, Zb. s. 2717, bod 6; zo 6. októbra 1982, Cilfit a i., 283/81, Zb. s. 3415, bod 18; z 27. marca 1990, Cricket St Thomas, C-372/88, Zb. s. I-1345, bod 19, a z 3. apríla 2008, Endendijk, C-187/07, Zb. s. I-2115, bod 22.

25 — Pozri rozsudky z 12. novembra 1998, Institute of the Motor Industry, C-149/97, Zb. s. I 7053, bod 16, a Endendijk, už citovaný, bod 23.

a *„made available for the benefit of“* („sprístupnené v prospech“) [26]. Táto vláda zastáva názor, že aby slovné spojenie *„for the benefit of“* nestratilo svoj význam, malo by sa považovať za uplatniteľné len v prípade, aký je v prejednávanej veci, keď osobám uvedeným na zozname nie sú finančné prostriedky sprístupnené (*„made available to“*), ale tieto osoby majú z nich prostredníctvom poskytovania starostlivosti v každom prípade vecný prospech.

79. Tento výklad môže platiť aj pre všetky tie jazykové verzie (napríklad holandskú, švédsku, fínsku, maďarskú), ktoré ako anglická verzia používajú len jedno sloveso „sprístupniť“ stanovením zákazu sprístupniť finančné prostriedky subjektu uvedenému na zozname a zákazu sprístupniť finančné prostriedky „v jeho prospech“. Skoro zo všetkých uvedených jazykových verzií jasne vyplýva aj to, že príslovky „priamo alebo nepriamo“ sa vzťahujú jednak na sprístupnenie finančných prostriedkov, ako aj na ich sprístupnenie „v prospech“ osôb uvedených na zozname; zdá sa teda, že toto ustanovenie stanovuje zákaz sprístupniť (priamo alebo nepriamo) finančné prostriedky týmto osobám alebo (priamo alebo nepriamo) „v ich prospech“.

80. Vyplácanie dávok odvolateľkám orgánmi, ktoré im tieto dávky vyplácajú, by sa teda malo považovať za *nepriame* sprístupňovanie finančných prostriedkov v *prospech* ich manželov.

81. Zdá sa, že názor Spojeného kráľovstva potvrdzuje aj analýza verzií znení článku 2 ods. 2 nariadenia románskych jazykov, ktoré používajú odlišný výraz pre spojenie *„made available for the benefit of“* tak, že namiesto zákazu „sprístupniť finančné prostriedky v prospech“ uvedených osôb stanovujú zákaz „použiť“ finančné prostriedky „v ich prospech“. [27] Zdá sa, že takto sa dosah zákazu obsiahnutého v tomto ustanovení rozširuje nad rámec jednoduchého *sprístupnenia* finančných prostriedkov osobe uvedenej na zozname, aby pokryl aj všetky spôsoby *využitia* týchto finančných prostriedkov, z ktorých by osoba uvedená na zozname mohla mať prospech. Kým sa však vo všetkých týchto práve citovaných jazykových verziách príslovky „priamo alebo nepriamo“ jasne vzťahujú na zákaz „sprístupnenia finančných prostriedkov“ osobám uvedeným na zozname, toto nemožno povedať o zákaze „použitia finančných prostriedkov v prospech“ týchto osôb. Zdá sa teda, že na základe týchto verzií sa tento zákaz nedá rozšíriť na vyplácanie sporných dávok odvolateľkám, pretože ho nemožno chápať ako „nepriame použitie“ finančných prostriedkov v prospech osôb uvedených na zozname.

26 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

27 — Vo francúzštine *„utilisé au bénéfice“*; v španielčine *„utilizar en beneficio“*; v portugalčine *„utilizados em benefício“*; v rumunčine *„utilizat în beneficiul“*.

82. Doslovný výklad článku 2 ods. 2 ešte viac komplikuje to, že niektoré ďalšie jazykové verzie nariadenia, ktoré tiež používajú osobitný výraz na slovné spojenie „*made available for the benefit of*“ sa namiesto slovesa „použiť“ priklonili radšej k inému slovesu, čo môže viesť k odlišnému výkladu. To sa týka napríklad talianskej verzie, ktorá zakazuje „uvoľniť“ [„*stanziare*“] finančné prostriedky v prospech osôb uvedených na zozname. Vzhľadom na význam tohto výrazu, ktorým je „vyčleniť peňažné prostriedky na určitý účel“ by sa za konanie, ktoré je týmto ustanovením zakázané, malo v prejednávanej veci považovať len vyplácanie dávok odvolateľkám (ktoré ich použijú v prospech svojich manželov), a to nezávisle od toho, či sa príslovky „priamo alebo nepriamo“ vzťahujú len na sloveso „sprístupniť“ alebo aj na sloveso „uvoľniť [*stanziare*] v prospech“. V nemeckej verzii je toto ustanovenie koncipované tak, že sa všeobecne zakazuje, aby finančné prostriedky mohli byť „vynaložené v prospech“ („*zugute kommen*“) osoby uvedenej na zozname a nedá sa potvrdiť – ale ani vyvrátiť – či sa príslovky „priamo alebo nepriamo“ vzťahujú na tento výraz, čím sa ponecháva otvorená možnosť výkladu, ktorý vylučuje z pôsobnosti článku 2 ods. 2 nariadenia prípady, keď sú finančné prostriedky, ako v tejto veci nepriamo „vynaložené v prospech“ osoby uvedenej na zozname.

83. Vzhľadom na tieto práve uvedené značné rozdiely medzi jazykovými verziami znenia nariadenia, ktoré vedú v mnohým možným výkladom, sa domnievam, že z doslovného znenia článku 2 nevyplývajú žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by umožnili presne určiť dosah zákazov, ktoré tento článok stanovuje, a že preto je teda potrebné preskúmať toto ustanovenie so zreteľom na jeho kontext a ciele sledované právnymi predpismi, ktorých súčasť tvorí. [28]

84. Toto nariadenie bolo prijaté na vykonanie rezolúcie Bezpečnostnej rady, a najmä preto je potrebné zohľadniť aj znenie a predmet úpravy tejto rezolúcie. [29]

85. Podľa ustanovenia článku 2 písm. a) rezolúcie č. 1390 (2002) „finančné prostriedky, finančné aktíva alebo ekonomické zdroje“ nemôžu byť „priamo ani nepriamo sprístupnené“ osobám zaradeným na zozname

28 — Pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. októbra 1977, Bouchereau, 30/77, Zb. s. 1999, bod 14; zo 17. novembra 1983, Merck, 292/82, Zb. s. 3781, bod 12; z 28. marca 1985, Komisia/Spojené kráľovstvo, 100/84, Zb. s. 1169, bod 17; Cricket St Thomas, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, body 18 a 19; zo 17. októbra 1991, Komisia/Dánsko, C-100/90, Zb. s. I-5089, bod 8; zo 17. októbra 1995, Leifer a i., C-83/94, Zb. s. I-3231, bod 22, a Endendijk, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, bod 23.

29 — Pozri rozsudky Bosphorus, už citovaný v poznámke pod čiarou 15, body 13 a 14; Möllendorf, už citovaný v poznámke pod čiarou 11, bod 68, a Kadi, už citovaný v poznámke pod čiarou 13, bod 297.

uvedenom v bode 3. [30] Cieľom tohto zákazu, ktorý je takto široko formulovaný, je teda zabrániť tomu, aby boli osobám zaradeným na zozname uvedenom v bode 3 akýmkoľvek spôsobom sprístupnené finančné prostriedky, aktíva alebo ekonomické zdroje a tým zabrániť tomu, aby ich tieto osoby nemohli využívať. [31]

86. So zreteľom na ciele boja proti medzinárodnému terorizmu sledované touto rezolúciou sa tento zákaz má chápať tak, že má zabrániť využívaniu finančných prostriedkov alebo ekonomických zdrojov osobami zaradenými na uvedenom zozname na *teroristické účely*. Toto znenie, ktoré okrem iného potvrdzuje francúzske znenie článku 2 písm. a) rezolúcie – podľa ktorého cieľom zákazu sprístupniť finančné prostriedky „v prospech" osôb uvedených na zozname je zabrániť tomu, aby ich tieto osoby mohli využiť na nimi sledované ciele *„pour les fins qu'ils poursuivent"* – je potvrdené rezolúciou Bezpečnostnej rady č. 1822 (2008) z 30. júna 2008, ktorá po odkaze v článku 1 písm. a) na zákazy stanovené článkom 2 písm. a) rezolúcie č. 1390 (2002) uvádza, že tieto zákazy sa vzťahujú na „ekonomické zdroje a finančné prostriedky každého druhu … *použité na podporu Al Káida, Usáma bin Ládina a Talibanu*". [32]

87. Z výkladu článku 2 ods. 2 nariadenia, ktorý náležite zohľadňuje ciele rezolúcie č. 1390 (2002), teda vyplýva, že cieľom tohto ustanovenia, bez zreteľa na terminológiu použitú v rôznych jazykových verziách, je upraviť rôzne spôsoby, akými môžu osoby uvedené na zozname získať finančné prostriedky, aby zákaz, ktorý bráni týmto osobám priamo alebo nepriamo získať možnosť nakladať s dotknutými finančnými prostriedkami, mal čo možno najširší dosah, a tak zabrániť tomu, aby boli tieto prostriedky použité na teroristické účely. V tomto zmysle Súdny dvor rozhodol aj v rozsudku Kadi [33], v ktorom sa uvádza, že „základný cieľ a predmet sporného nariadenia je bojovať proti medzinárodnému terorizmu, osobitne oddeliť ho od jeho finančných zdrojov zmrazením finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov fyzických alebo právnických osôb podozrivých z toho, že sa angažujú v činnostiach, ktoré sú s ním spojené …".

88. Preto sa mi zdá, že tvrdenie Treasury, že cieľom rezolúcie (a nariadenia) je zbaviť osoby uvedené na zozname v prílohe I nariadenia všetkých druhov ekonomickej podpory, je nesprávne. Zákazy zahrnuté v týchto aktoch sú skutočne formulované široko, no môžu sa uplatniť len v rozsahu, v akom smerujú

30 — V angličtine *„made available… for such person's benefit"*, v španielčine *„pongan… a disposición de esas personas"*, vo francúzštine *„rendus disponibles… pour les fins qu'ils poursuivent"*.

31 — Pozri rozsudok Möllendorf, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, bod 56.

32 — Článok 4 rezolúcie; kurzívou zvýraznil generálny advokát.

33 — Rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 13, bod 169.

k zabráneniu tomu, aby tieto osoby použili svoje finančné prostriedky alebo ekonomické zdroje na teroristické účely, alebo tomu, aby priamo alebo nepriamo získali od tretích osôb finančné prostriedky alebo ekonomické zdroje, ktoré by boli použité na tieto účely.

89. Preto som naklonený zdieľať výhrady vnútroštátneho súdu v súvislosti s reálnou možnosťou použitia pre pojem „sprístupňovať v prospech" obsiahnutý v článku 2 ods. 2 nariadenia výkladu, ktorý rozširuje jeho dosah na vyplácanie finančných prostriedkov, ktoré môžu byť použité na pokrytie základných výdavkov osoby uvedenej na zozname *tretím osobám*. V skutočnosti možno len ťažko predpokladať, že vyplácanie dávok, ktoré majú pokryť potreby domácnosti a ktoré sú skutočne využívané na tento účel tak, že osoba uvedená na zozname získava z nich len vecný prospech, môže so sebou niesť riziko, že by finančné prostriedky mohli byť použité na terorizmus. To platí tým skôr pre situáciu v prejednávanej veci, keď sa odvolateľkám vypláca nízka suma, ktorá je vopred starostlivo vypočítaná tak, aby poskytovala len nevyhnutné minimum potrebné na prežitie rodiny.

90. Z vyššie uvedených dôvodov ma nepresvedča tvrdenie uvedené vládou Spojeného kráľovstva na pojednávaní,[34] ktoré je podľa môjho názoru príliš formálne. Určite je pravda, ako uvádza táto vláda, že predmetné dávky, ktoré sú vyplácané domácnosti osoby uvedenej na zozname v prílohe I nariadenia a ktoré sú vypočítané v závislosti od potrieb všetkých jej členov, majú byť vynaložené vzhľadom na ich *povahu* a bez ohľadu na ich konkrétne použitie v prospech tejto osoby. Je však tiež pravda, že *úlohou* týchto dávok, *bez ohľadu na to, ako budú príslušné peňažné prostriedky využité*, je poskytnúť domácnosti, ktorej sa vyplácajú iba prostriedky nevyhnutné na živobytie jej členov a že ich výška je úmerná tomuto ich využitiu. Inými slovami, to, že sú tieto dávky určené na pomoc osobám, ktoré majú na ne nárok a že ich v skutočnosti využívajú manželia odvolateliek vo veci samej, nie je výhodou, ktorá by nebola v súlade s poskytovaním prostriedkov na živobytie pre nich a pre ich rodiny. Pritom začlenenie vyplácania takýchto dávok členovi domácnosti osoby uvedenej na zozname do pôsobnosti článku 2 ods. 2 nariadenia, keď ako v prejednávanej veci možno vylúčiť, že príslušné peniaze budú tejto osobe poskytnuté, sa nezdá byť odôvodnené so zreteľom na cieľ sledovaný nariadením a rezolúciami, ktoré majú byť týmto nariadením vykonané, ktorým je bojovať proti medzinárodnému terorizmu oddelením tejto osoby od jej finančných zdrojov. Tento záver je v súlade aj s požiadavkami ochrany práva odvolateliek na rešpektovanie ich rodinného života.

34 — Pozri bod 44 vyššie.

91. K tomu, čo bolo uvedené vyššie, by som poznamenal, že široký výklad pojmu „v jeho prospech“ uvedeného v článku 2 ods. 2 nariadenia, ktorý navrhuje Spojené kráľovstvo a Komisia – podľa ktorého sa povolenie vyžaduje na každé vyplácanie dávok sociálneho zabezpečenia a sociálnej pomoci manželskému partnerovi osoby uvedenej na zozname, pretože tieto finančné prostriedky sú alebo môžu byť použité na poskytovanie starostlivosti osobe uvedenej na zozname v naturálnej forme – nesie so sebou riziko takmer neobmedzeného rozšírenia pôsobnosti nariadenia tak, že logicky by sa okrem každého vyplácania peňazí manželskému partnerovi osoby uvedenej na zozname (napríklad jeho plat alebo poskytnutie daru) mal vzťahovať aj na všetky prípady, keď má táto osoba nepriamy prospech z toho, že je vo viac-menej priamom vzťahu s treťou osobou (s manželským partnerom, ale aj s inými členmi rodiny), ktorá nie je zapísaná na zozname, s ktorou žije, alebo s ktorou ju spájajú osobitné príbuzenské alebo priateľské vzťahy, alebo dokonca aj vzťahy finančné.

92. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy si nemyslím, že vyplácanie dávok sociálneho zabezpečenia a sociálnej pomoci odvolateľkám zo strany orgánov Spojeného kráľovstva možno považovať za sprístupnenie *finančných prostriedkov* v prospech osôb uvedených na zozname v zmysle uvádzanom v článku 2 ods. 2 nariadenia.

93. Tovary a služby, ktoré odvolateľky poskytujú v naturálnej forme svojim manželom, nemožno podľa mňa považovať ani za *ekonomické zdroje* v zmysle článku 1 ods. 2 nariadenia a na základe toho sa domnievať, že vyplácaním finančných prostriedkov odvolateľkám tieto orgány nepriamo sprístupňujú ekonomické zdroje osobe uvedenej na zozname alebo v jej prospech, a tým porušujú zákazy uložené článkom 2 ods. 3 nariadenia.

94. Na účely nariadenia sa totiž pod ekonomickými zdrojmi rozumejú „aktíva každého druhu, hmotné či nehmotné, hnuteľné alebo nehnuteľné, ktoré nie sú finančnými prostriedkami, avšak môžu byť použité na získanie finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb“ (článok 1 ods. 2). Článok 2 ods. 3 nariadenia pri zákaze sprístupňovania ekonomických zdrojov osobe uvedenej na zozname alebo v jej prospech stanovuje v súlade s touto definíciou, že podmienkou uplatnenia tohto zákazu je to, aby tým bolo tejto osobe umožnené „získať finančné prostriedky, tovar alebo služby“.

95. Účel a zmysel tejto podmienky je so zreteľom na účel zákazov stanovených nariadením, ktorým je – ako som mal už skôr

možnosť naznačiť – bojovať proti medzinárodnému terorizmu kontrolovaním zdrojov jeho financovania, jasný: ak osoba uvedená na zozname nedokáže použiť „aktíva každého druhu, hmotné či nehmotné, hnuteľné alebo nehnuteľné“ na získanie finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb, potom nie je nič, čo by mohla použiť na účely terorizmu, a tieto aktíva teda nepredstavujú ekonomické zdroje v zmysle tohto nariadenia. [35]

96. Je pravda, ako bolo zdôraznené v niektorých pripomienkach predložených v tomto konaní, že Súdny dvor v už citovanom rozsudku Möllendorf vyložil oblasť pôsobnosti tohto ustanovenia zvlášť široko; [36] v prípade uvedeného rozsudku však majetok, ktorý bol predmetom konania pred vnútroštátnym súdom, bolo možné považovať za majetok, na ktorý sa „jasne vzťahuje definícia pojmu ‚ekonomické zdroje‘ uvedená v článku 1 bode 2“ nariadenia, pretože išlo o nehnuteľný majetok, ktorý môže byť použitý na získanie finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb. Prejednávaná vec sa naopak týka otázky samotnej možnosti považovať tovar alebo služby nevyhnutnej potreby poskytované odvolateľkami svojim manželom za ekonomické zdroje v zmysle nariadenia.

97. Pritom sa mi zdá byť jasné, že uhrádzaním nájomného za bývanie alebo platieb spojených s chodom domácnosti odvolateľky neposkytujú svojim manželom ekonomické zdroje, pretože ide o výhody, ktoré títo manželia nedokážu použiť na získanie finančných prostriedkov, tovarov alebo služieb. [37] Pokiaľ ide o tovary nakúpené odvolateľkami, ktoré sú určené na osobnú spotrebu ich manželov, no ktoré by títo mohli prípadne finančne využiť, domnievam sa, že vzhľadom na nízku sumu, v akej sa v prejednávanej veci táto podpora vypláca, ktorá je práve taká, aby postačovala na pokrytie základných potrieb rodiny, je naozaj nereálne predpokladať, že osoba uvedená na zozname odpredáva tieto tovary, aby tak získala finančné prostriedky, tovary alebo služby na financovanie terorizmu.

98. Odvolateľky teda vynaložením poskytnutých peňažných prostriedkov na nákup tovarov alebo služieb nevyhnutnej potreby, z ktorých majú prospech aj ich manželia, nesprístupňujú ekonomické zdroje svojim manželom ani v ich prospech v zmysle uvedenom v nariadení, pretože z poskytovania starostlivosti v naturálnej forme nemožno získať finančné prostriedky, tovary alebo služby, ktoré by mohli byť použité na teroristickú

35 — V tomto kontexte uvádzam, že vyňatie aktív, z ktorých nemožno získať finančné prostriedky, tovary alebo služby z pojmu „ekonomické zdroje“, sa uvádza len v nariadení, ale nie v rezolúcii č. 1390 (2002), ktorá neobsahuje takéto rozlišovanie a ktorá okrem iného na rozdiel od nariadenia neposkytuje žiadnu definíciu výrazu „ekonomické zdroje“.

36 — Rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 14, bod 46.

37 — Pozri k tomu tiež „Usmernenia Európskej únie o vykonávaní a vyhodnocovaní reštriktívnych opatrení“, dokument č. 8666/08 z 21. apríla 2008, body 45, 48 a 51.

činnosť. Preto príslušné orgány vyplácaním peňažných prostriedkov odvolateľkám vo forme dávok sociálneho zabezpečenia a sociálnej pomoci, ktoré odvolateľky neskôr použijú aj na zabezpečenie základných potrieb svojich manželov, nesprístupňujú nepriamo ich manželom ekonomické zdroje ani v ich prospech v zmysle článku 2 ods. 3 nariadenia.

99. Na základe všetkých vyššie uvedených úvah sa teda domnievam, že príslušné orgány vyplácaním peňažných prostriedkov vo forme dávok sociálneho zabezpečenia a sociálnej pomoci odvolateľkám neporušujú zákazy stanovené nariadením.

100. Proti tomuto záveru nemožno podľa môjho názoru namietať tým, že v dôsledku výkladu článku 2 nariadenia, podľa ktorého je vyplácanie predmetných dávok vyňaté z pôsobnosti tohto ustanovenia, sa ustanovenie nasledujúceho článku 2a upravujúce osobitné výnimky stáva nepotrebným.

101. V tejto súvislosti chcem predovšetkým zdôrazniť, že tento článok, ktorý v odseku 1 písm. a) uvádza, že na zákazy stanovené v článku 2 možno uplatniť výnimku „na základe žiadosti podanej zainteresovanou fyzickou alebo právnickou osobou“ je zrejme skutočne formulovaný široko tak, že sa medzi osoby, pre ktoré vyplýva povinnosť získať povolenie snaží zahrnúť nielen osobu uvedenú na zozname, ktorá chce mať prístup k svojim prostriedkom, ktoré boli zmrazené, ale aj všetky tretie osoby, ktoré majú v úmysle sprístupniť priamo alebo nepriamo finančné prostriedky a/alebo ekonomické zdroje osobe uvedenej na zozname, alebo v jej prospech. [38]

102. Za týchto okolností cieľom režimu povolenia podľa článku 2a nariadenia je nepochybne zabrániť tomu, aby finančné prostriedky alebo zdroje, ktoré boli uvoľnené, alebo pre ktoré bolo vydané povolenie na účely krytia výdavkov vymenovaných v odseku 1 písm. a) tohto článku, mohli byť použité na terorizmus. Zastávam názor, že za prevody, ktoré podliehajú tomuto režimu, sa v súlade s týmto cieľom majú považovať len tie, ktoré umožňujú osobe uvedenej na zozname *disponovať s* finančnými prostriedkami a/alebo ekonomickými zdrojmi a rozhodovať o ich použití na krytie výdavkov uvedených v tomto ustanovení. Riziko neoprávneného použitia finančných prostriedkov alebo zdrojov existuje totiž vtedy, keď sú tieto prostriedky alebo zdroje *priamo alebo nepriamo* sprístupnené osobe uvedenej na zozname a nie naopak vtedy, keď úhradu

38 — Pozri tiež usmernenia týkajúce sa žiadostí o výnimky obsiahnuté v citovaných „Usmerneniach Európskej únie o vykonávaní a vyhodnocovaní reštriktívnych opatrení“ z roku 2008, podľa ktorých „fyzická alebo právnická osoba, ktorá chce poskytnúť finančné prostriedky alebo ekonomické zdroje fyzickej alebo právnickej osobe uvedenej na zozname musí na tento účel požiadať o povolenie“ (bod 59).

príslušných výdavkov prevezme priamo na seba tretia osoba.

103. Pritom v prejednávanej veci disponuje prostriedkami vyplácanými vo forme dávok *tretia osoba a* tá je tiež oprávnená rozhodovať o ich použití na krytie výdavkov domácnosti. Okrem toho je vhodné pripomenúť, že podľa toho, čo vyplýva zo spisu ku konaniu pred vnútroštátnym súdom, odvolateľky zjavne nepreviedli z predmetných prostriedkov na svojich manželov žiadne peniaze.

104. Napokon tvrdenie uvádzané v rozsudkoch prvostupňového a odvolacieho vnútroštátneho súdu, ktoré Spojené kráľovstvo prijalo vo svojich písomných pripomienkach, podľa ktorého výklad článku 2 ods. 2 nariadenia, ktorý oprávňuje tretie osoby uhrádzať základné výdavky osoby uvedenej na zozname v prílohe I nariadenia, zbavuje túto osobu povinnosti uhrádzať si tieto výdavky sama a umožňuje jej vyčleniť na terorizmus prostriedky, ktoré môže získať iným spôsobom, sa mi zdá nepresvedčivým.

105. Naozaj by ma zaujímalo, ako si osoba uvedená na zozname môže zaobstarať tieto ďalšie prostriedky, keď sú jej finančné prostriedky a/alebo ekonomické zdroje zmrazené podľa článku 1 nariadenia, ako aj vzhľadom na obmedzenia získavania finančných prostriedkov a/alebo ekonomických zdrojov od tretích osôb stanovené v jeho článku 2, keď nemá osobitné povolenie podľa článku 2a. Okolnosť, že úhradu základných výdavkov osoby uvedenej na zozname prevezme na seba tretia osoba, má za následok teda len to, že táto osoba nemusí žiadať o povolenie na prístup k svojim finančným prostriedkom a/alebo ekonomickým zdrojom – za predpokladu, že nejaké má – aby ich použila na pokrytie týchto výdavkov, ale to neznamená automaticky, že vlastné prostriedky, ktoré sú stále zmrazené, použije na financovanie teroristickej činnosti, alebo že na tieto účely dostáva finančné prostriedky a/alebo ekonomické zdroje od tretích osôb. Prirodzene, že nemožno vylúčiť, že môže dôjsť k obchádzaniu zákazov stanovených nariadením, no k tomu však môže dôjsť aj bez ohľadu na to, že úhradu predmetných výdavkov prevezme na seba tretia osoba.

106. Navyše podriadenie tohto prevzatia úhrady výdavkov režimu povolenia podľa článku 2a nariadenia nijako nerieši obavy uvádzané Spojeným kráľovstvom. V skutočnosti cieľom tohto článku je umožniť osobám uvedeným na zozname v prílohe I nariadenia získať prostriedky potrebné na ich živobytie. Preto konanie tretej osoby bez ohľadu na to, či má povolenie alebo nie, v každom prípade zbavuje osobu uvedenú na zozname povinnosti

uhrádzať si svoje základné výdavky sama a umožňuje jej, aby zdroje, ktoré prípadne získa porušením zákazov nariadenia, použila na terorizmus. Navyše uplatnenie povoľovacieho postupu podľa článku 2a nariadenia nevylučuje ani nezmenšuje pravdepodobnosť možnosti tohto porušenia, pretože toto ustanovenie je zamerané výlučne len na to, aby sa minimalizovalo riziko zneužitia uvoľnených finančných prostriedkov a/alebo zdrojov.

107. Ako som však viackrát pripomenul vyššie, v prejednávanej veci toto riziko neexistuje, a to ani teoreticky, vzhľadom na výšku predmetných dávok, ktoré majú pokryť len nevyhnutné základné potreby domácnosti, ktorej sú vyplácané, ani konkrétne, pretože v prejednávanej veci odvolateľky vyplatené peniaze zjavne svojim manželom nesprístupňujú, ale poskytujú im len starostlivosť v naturálnej forme.

VI — Návrh

108. S ohľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor na prejudiciálnu otázku položenú House of Lords odpovedal tak, že článok 2 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 881/2002 z 27. mája 2002 sa nevzťahuje na poskytovanie štátnych dávok sociálneho zabezpečenia alebo sociálnej pomoci, akými sú dávky vo veci samej, manželskému partnerovi osoby uvedenej na zozname v prílohe I uvedeného nariadenia, ani z toho dôvodu, že manželský partner žije s označenou osobou a použije alebo môže použiť časť peňazí na platby za tovary a služby, ktoré označená osoba spotrebuje alebo z ktorých bude mať prospech.